

„Zmena k horšiemu?“

Suspírium: „...milovaní, keďže očakávate takéto veci, usilujte sa, aby vás Pán našiel nepoškvrnených a bezúhonných, v pokoji. A zhovievavosť nášho Pána pokladajte za spásu,...“ (IIPt 3,14-15) Amen.

Pieseň: Žalm č. 80: 1: „Ó, Bože, Pastier Izraela,...“

Pozdrav: „Ak povieš: „Pozri, my sme to nevedeli,“ vari ten, čo skúma srdcia, tomu nerozumie, a ten, čo stráži tvoju dušu, to nevie? On odplatí človeku podľa jeho skutkov.“ (Prís 24,12) Amen.

Suma evanjelia: je zapísaná vo Svätom Písme ako ju čítame v Druhom liste apoštola Petra v 3. kapitole v sedemnástom a v osemnástom verši takto: „Vy teda, milovaní, keď to už vopred viete, chráňte sa, aby ste sa nedali oklamať bludom bezbožníkov a nepadli zo svojho pevného postavenia, ale vzrastajte v milosti a poznávaní nášho Pána a Spasiteľa Ježiša Krista. Jemu sláva aj teraz, aj naveky. Amen.“ (IIPt 3, 17-18) **Prosím, zaujmite si svoje miesta.**

Pieseň: Žalm č. 80:6-11: „Z Egypta vybral si ker vínny...“

Vzdych: „Milosť vám a pokoj od Boha, nášho Otca, a od Pána Ježiša Krista, ktorý seba samého vydal za naše hriechy, aby nás vytrhol z terajšieho zlého veku podľa vôle Boha, nášho Otca. Jemu sláva na veky vekov.“ (Gal 1,3-5) Amen.

Lekcia: Kniha proroka Jeremiáša 2. kapitola 14-37. veršov: „*Či je Izrael otrokom alebo doma narodeným sluhom? Prečo sa stal korisťou? Levy naňho revú, ozývajú sa. Jeho krajinu obrátili na pustatinu, jeho mestá sú vypálené a neobývané. Aj synovia Memfisu a Tachpanchésu ňa vypásli až po temeno. Či ti to nezapríčiniť tvoje odpadnutie od Hospodina, tvojho Boha, keď ňa viedol cestou? Načo ideš do Egypta? Napiť sa azda vody z Nílu? Načo ideš do Asýrie? Napiť sa azda vody z Eufratu? Tvoja zloba ňa potrestá a tvoje nevernosti ňa skárajú. Spoznaj a viď, aké trpké a zlé je to, že si opustil Hospodina, svojho Boha, a nemáš zo mňa strach,“ znie výrok Pána, Hospodina zástupov. „Už dávno si polámala svoje jarmo, roztrhala si svoje putá a povedala si: ‚Nebudem otročiť!‘ Na každom vysokom kopci a pod každým zeleným stromom sa rozvaluješ, ty neviestka. Zasadil som ňa ako šľachtený vinič, len pravé semeno. Ako si sa mi mohla premeniť na planý a cudzí vinič? Keby si sa umyla aj lúhom a použila veľa mydla, škvrna tvojej viny zostane predomnou,“ znie výrok môjho Pána, Hospodina. „Ako môžeš hovoriť: ‚Nepoškvrnila som sa, za baalmi som nechodila?‘ Pozri na svoju cestu v údolí, spoznaj, čo si urobila, ty ľahká ľava, čo strečkuje po ceste, divá oslica, navyknutá na púšť, čo v roztúženosti vetrí, kto ju*

uspokojí v jej ruji? Kto ju hľadá, neunaví sa, nájde ju v jej mesiaci. Daj si pozor, aby si nezostala bosá a tvoje hrdlo nevysmädlo. Ty však hovoríš: ‚Darmo je! Nie! Veď milujem cudzincov a budem za nimi chodiť.‘ Ako sa zahanbí prichytený zlodej, tak sa zahanbí dom Izraela, oni, ich králi, kniežatá, ich kňazi i proroci, ktorí drevo hovoria: ‚Ty si môj otec‘ a skale: ‚Ty si ma zrodila.‘ Ku mne sa však obracajú chrbtom, a nie tvárou. Ak sa im zle vodí, vtedy volajú: ‚Povstaň a zachráň nás!‘ Kde sú tvoji bohovia, čo si si urobil? Nech vstanú a zachránia ťa, keď budeš v núdzi! Koľko je tvojich miest, toľko je tvojich bohov, Judsko! Prečo sa so mnou pravotíte? Všetci ste sa mi spreneverili,“ znie výrok Hospodina. „Darmo som bil vašich synov, neprijali moje napomenutie. Váš meč požieral vašich prorokov ako dravý lev.“ Toto pokolenie, vy si všímajte slovo Hospodina: „Stal som sa azda pre Izrael púšťou alebo krajinou strašných temnôt? Eud môj, prečo hovoríš: ‚Chceme byť voľní, už nepôjdeme k tebe?‘ Či panna zabudne na svoju ozdobu, nevesta na svoj opasok? Môj ľud však zabudol na mňa už od dávnych dní. Ako dobre si len upravuješ cestu, aby si vyhľadala lásku! Tak si si aj na zločiny navykla na svojich cestách. Aj na obrubách ti našli krv nevinných chudobných, hoci si ich nepristihla pri vlámaní. Napriek tomu všetkému hovoríš: ‚Som nevinná, jeho hnev sa odvrátil odo mňa.‘ Tu som, posúdim ťa, pretože tvrdíš: ‚Nezhrešila som.‘ Čo sa tak veľmi náhliš zmeniť svoju cestu? Aj s Egyptom vyjdeš na hanbu, ako si vyšla na hanbu s Asýriou. Aj odtiaľ vyjdeš s rukami nad hlavou. Keďže Hospodin zavrhol tvoje opory, s nimi neuspeješ.“

Modlitba: „Bože, ty poznáš moju nerozumnosť, nie sú ti skryté moje previnenia.“ (Ž 69,6) Príď Pane, do môjho sebeckého sveta s Tvojím požehnaným Slovom a premôž moc peňazí, a vplyv mocností, a nedovoľ, aby som sa odvrátil z jedinej pravej cesty spásy. Prosím, otvor mi dokorán Duchom Tvojím moje srdce zblúdené, aby som sa uvidel v Tvojom zrkadle, aby som badal, čo všetko si pripravil tomu, kto Ťa zo srdca miluje. Tvoje skutky chválím i dnes a chcem to vykonávať lepšie ako ľudia okolo mňa. Vidím, že som slabý a nemotorná. Moje viny ma premôžu, ale prosím Ťa vrúcne, drahý Kristus, ukáž mi, že nakoniec ostáva iba láska, a to nie moja, ale Tvoja. Boží súd nado mnou si vyriekol na kríži golgotskom, prijmi ma, odpusť mi, zbav ma vín, a daruj mi čisté srdce, otvorenú myseľ a vnútro jasavé iba Tebe, lebo Ty si Pán, Ty si pravý Boh, Ty si oveľa viac ako tento svet, Ty si dokonalý. Vyznávam, potrebujem Tvoj pokoj, Tvoju vernosť, Tvoju štedrosť. Ku mne hriešnemu, buď milosti, Pane môj. Amen.

Pieseň: Chválospev č. 541: „V pokušeniach, strasti, Pane so mnou buď!“

Vzdych: „Nakloňte si uši a počte ku mne, počúvajte a budete žiť. Uzavriem s vami večnú zmluvu, preukážem milosrdenstvo prisľúbené Dávidovi. Hľadajte Hospodina, kým sa dá nájsť, volajte ho, dokiaľ je nablízku. Bezbožný nech

zanechá svoju cestu a hriešny svoje zmýšľanie. Nech sa vráti k Hospodinovi a on sa nad ním zmiluje; k nášmu Bohu, lebo on veľa odpúšťa.“ (Iz 55,3.7-8) Amen.

Biblický text: Kniha proroka Jeremiáša 2. kapitola 21. verš: „*Zasadil som ťa ako šľachetný vinič, len pravé semeno. Ako si sa mi mohla premeniť na planý a cudzí vinič?*“

**Milí bratia a drahé sestry, slávnostné kresťanské zhromaždenie v Pánu
Ježišovi Kristovi!**

Na spreneverenie Izraela Hospodin našej spásy má svoju jednoznačnú odpoveď.

Prehovorí sám Hospodin Boh, veď ide o Jeho osobný zámer. On zasadil šľachetný vinič. On sial pravé semeno. Ako to? Čo sa stalo? Prečo sa to udialo? Samotný Boh je udivený. Ako vznikne zo šľachetného viniča planý vinič? Šľachetný vinič nemá svoje letorasty. Šľachetný vinič je zaštepový, nie zasadený. Ako sa zaštepový vinič znehodnotí? Tak, že na jeho mieste vyrastie planý vinič. Táto metafora presne poukazuje na to, že hriech je prítomný v živote vyvoleného Izraela. Hriechom je práve to, čo sa nezhoduje s Božou vôľou. Ten sa hromadí, a nie „rozhojnená milosť sa rozmnožuje vzdávaním vďaky mnohých na slávu Božiu.“ (viď. IJK 4,15) Nové nariadenia, nové reformy a nové iniciatívy nepomáhajú, ba dokonca z človeka robia istejšieho, namyslenejšieho. Osnovateľ kráľ Joáš a jeho nové prikázania nemajú vplyv na praktický život s Hospodinom. Iniciátor kráľ Joáš a jeho nové reformy neprinášajú očakávané výsledky. Navrhovateľ a vykonávateľ Hospodin Boh vidí opak toho, čo by sa malo diať. Izraelský ľud bez rozmýšľania si chodí po svojich aktivitách. Hospodin však prichádza a varuje človeka: „Kroť sa! Ustupuj! Dávaj pozor!“ Hromadí sa v tvojom živote práve to, čo by si mal zanechať. Hriechy sú ako nevypratelné škvrny. Planý a cudzí vinič sa len rodí, rodí a rodí. Planý a cudzí vinič len bujnie, bujnie a bujnie. Ježiš i nás varuje, ako Hospodin varuje svoj ľud. Existuje obdobie, kedy i tí najvernejší odchádzajú a zanechajú Ježiša Krista. Otázka je tá, ktorú Ježiš vkladá do srdca vlastných učeníkov, teda Dvanástim: „Aj vy chcete odísť?“ (Jn 6,67) Takto funguje človek. Kde sa necíti pohodlne, kde sú jeho viny na tanieri, kde sa len

prehlbuje priepasť medzi ním a Stvoriteľom i Vykupiteľom, tam sa človek zdráha. To nie ja, to nie je pravda, veď ja som... Človek si nepriznáva vinu, ako ani Izrael. Ja konám všetko podľa plánu. Ja som tu. Ja stojím pred Tebou. Ja ti prinášam obety. Ja som stredobodom všetkého. A tu je chyba. A tu je problém. Ježiš varuje každé pokolenie: „Keď nečistý duch vyjde z človeka, blúdi po vyschnutých miestach. Hľadá odpočinok, ale ho nenachádza. Vtedy si povie: ‚Vrátim sa do svojho domu, odkiaľ som vyšiel.‘ Keď ta príde, nájde ho prázdny, vyzametáný a vyzdobený. Vtedy odíde a vezme so sebou sedem iných duchov, horších ako on, vojdú dnu a usadia sa tam. A stav toho človeka býva na konci horší ako na začiatku. Takto to bude aj s týmto zlým pokolením.“ (Mt 12,43-44) Izrael zrazu zabudol, že najťažšie chvíle vlastných dejín prežil len vďaka Božiemu vedeniu a požehnaniu. Vyslobodenie z Egypta je momentom a mementom Božej vernosti. Dobrá interpretácia dejín Izraela je: naplnenie Hospodinových sľubov. Izrael zažil v požehnaniach Pána zmluvy, Ktorý všetko riadi vlastným poriadkom. On ponúkol a ponúka i dnes vysporiadaný vzťah namiesto rozháranosti a zmätenosti. Jeho životnou skúsenosťou by malo byť svedectvo Písma Svätého: „Hospodin kraľuje!“ (Ž 93,1; Ž 97,1; Ž 99,1) Ale, vidíme niečo úplne iné. Izrael sa chce osamostatniť vlastnou cestou. Hľadá a nachádza riešenia sveta. Zbližuje sa so svetom. Pre neho Egypt je znova lákavejší, ako Hospodinova pomoc. Pre neho svet je znova otvorený dokorán a tká si pavučinu, do ktorej privoláva svoju korisť, ale pritom si neuvedomuje, že sa stáva obeťou. Obeť Hospodinovi je už len formalita, ale vlastné pôžitky to áno. V dnešnej dobe každý človek si chce zabezpečiť slobodu od každého urodzeného pána, i od nebeského. Vznikajú účinné štúdie, ako si zabezpečiť finančnú slobodu, a pritom sme darmožráči? Vznikajú účinné štúdie o vzťahu, o partnerstvách, a každý si chce zabezpečiť slobodu v rámci toho, v čom žije: manželstvo, partnerský vzťah? Ako sa osamostatniť? Ako sa vymaniť spod nadvlády jednotlivcov? Žiť si vlastný život. Prebývať vo vlastnom. Robiť si vlastné programy. Vykonávať to, čo nás baví.

Život ako pôžitok, takto sa na vec díva Izrael, avšak to je modloslužba. Ponímanie takejto slobody je falošné. Táto sloboda kríva na obe nohy. Táto sloboda nás rozvalcuje a následne sme pripútaný o vozíček na celý život. To je zmena k horšiemu. Slobodný, potešený a blahoslavený človek je ten, ktorý patrí Ježišovi Kristovi a nie je sám svoj. Kto verí v Neho, ten je slobodný! (Ulrich Zwingli) Boh sa vo viacerých prípadoch udivuje. Je udivený z toho, aký je človek a pritom, čo o n vykonal na plnej čiare pre svoj ľud. Hospodin je zhrozený a viackrát v tejto prorockej knihe: „Videl, že niet nikoho, a zhrozil sa, že niet nikoho, kto by zasiahol. Pomocníkom mu bolo jeho rameno a podržala ho jeho spravodlivosť. (Iz 59,16) Boh je znechutený z našich životov: „Obzeral som sa, ale pomocníka nebolo, znechutený som sa díval, nebol však nikto, kto by ma podporil. Vtedy mi pomohlo moje rameno, moje rozhorčenie, to ma podporilo;...“ (Iz 63,5) On konal len dobro: „Istý hospodár vysadil vinicu, ohradil ju plotom, vykopal v nej lis a postavil vežu...“ (Mt 21,33) Boh sa čuduje nie svetu, ale vlastnému vyvolenému národu. Toľko dobroty, toľko sily, toľko námahy. Boh sústavne pestuje náš vzťah so sebou. On však vidí človeka, ktorý vôbec sa neteší z toho, čo má. On však vidí, človeka, ktorý sa za nič nevie poďakovať. On však vidí človeka, ktorý je namyslený, a chce si dopriať všetko, ale bez ujmy. Pochopme to, bratia a sestry, nič nám nepatrí. Pochopme to, nič nie je naše. Boh do hory volá, aby sa už z nej konečne ozývalo. Vy Boží ľud ste v súčasnosti odstrašujúcim príkladom. Ja som vám dal všetko, a vy ste na všetko odpovedali iba ľahostajnosťou. Stojíte predomnou – hovorí Boh, ale myslíte už na svoje modlárstva, pôžitky a bujné večere. Zapotrešenie Izraela je zjavné a tento ľud potrebuje sa prinavrátiť sa k Hospodinovi, veď „**[Boh]** od nikoho z nás nie je ďaleko.“ (Sk 17,27) Zmenu k lepšiemu, dokonca k najlepšiemu koná Boh, a to tým že odmieta hriech, ale hriešnika prijíma. Boh prehovorí, a sústavne udržiava kontakt so svojimi. Povie, to čo sa mu nepáči. Je udivený, že aká je reakcia na Jeho osobné konanie. Boh je však veľmi úprimný a povie, čo sa mu nepáči. Necestou človeka je smrť. Honba

za slobodou sa končí smrťou. Vlastné vyslobodenie neexistuje. Ten, kto hľadá elixír života, ten ho nikdy nenájde. Všetko je márnosť. Ale, Boh má pripravenú cestu pre nás. Čo nás robí čistými? Ako sa očistíme? Krvou Baránkovou. To je Boží súd nad našimi hriechmi. Prorok Jeremiáš vidí veľkosť hriechu a každodenné množenie hriechu v živote Izraela, ale Boh len hovorí, volá, povoláva, a úprimne zdieľa svoj údiv zo svojím vyvoleným národom. Následne nás v láske predbieha. Vo svojom Synovi ponúka neobyčajnú možnosť. Boh láskavo pristupuje a volá: „Hľa mám svoj zachraňujúci plán!“ Odplatu za hriech som zaplatil, Vaše dlhy sú odpustené. Všetko som odhalil. Prijímaš ponuku Božiu, ktorá hovorí nie na tvoj terajší život, ale hovorí áno na teba. Ako to? Tak, že ťa jednoducho miluje a daroval za teba svojho Syna, nášho Pána. Amen.

Modlitba: „Mýtnik však stál v diaľke a neodvážil sa ani len oči zdvihnúť k nebu, bil sa do prs a hovoril: ‚Bože, buď milostivý mne hriešnemu.‘“ (Lk 18,13)

„Tebe, Pane, patrí spravodlivosť, ale na nás je až dodnes zrejmá hanba; postihla každého judského muža, obyvateľov Jeruzalema a všetkých Izraelitov, blízkych i vzdialených, vo všetkých krajinách, kam si ich vyhnal pre nevernosť, ktorej sa dopustili proti tebe. (Dán 9,7)

„Hospodin, neopušť ma! Bože môj, nevzdáľuj sa odo mňa! Ponáhľaj sa mi na pomoc, Pán, moja spása!“ (Ž 38,22-23)

„Zmiluj sa nado mnou, Hospodin, lebo chradnem, uzdrav ma, Hospodin, lebo mi kosti meravejú. Moja duša je veľmi vystrašená a ty, Hospodin, dokedy...? Obráť sa, Hospodin, vysloboď moju dušu, zachráň ma svojou milosťou!“ (Ž 6,3-5)

„Hľa, ty obľubuješ pravdu vo vnútri človeka, dávaš mi poznať hĺbku múdrosti. Zbav ma hriechu yzopom a budem čistý, umy ma a budem belší ako sneh! Daj mi počuť slová radosti a potešenia, nech zajasajú kosti, čo si zdrvil.“ (Ž 51,8-10)

Modlitba Pánova

Ofera: „Nezabúdajte však na dobročinnosť a spoločenstvo, lebo v takých obetách má Boh záľubu.“ (Žid 13,6)

Požehnanie: „Ja som pravý vinič a môj Otec je vinohradník.“ (Jn 15,1) Amen.

Záverečná pieseň: Chválospev č. 328: „Pane, prúdmi požehnaní,...”